

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΔΙΚ320	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (4).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Απαραίτητα: ΦΥΡΚ293, ΦΥΛΚ226, ΜΕΘΚ131-ΕΡΓ Επιθυμητά: ΜΕΘΚ389		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Διά ζώσης (Ποσοστό:) Εξ αποστάσεως σύγχρονα (Ποσοστό) Εξ αποστάσεως ασύγχρονα (Ποσοστό) (Σε περίπτωση σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δηλώνεται η χρονική διάρκεια της εβδομαδιαίας διδασκαλίας σε λεπτά)</i>	Δια ζώσης 100%		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος, οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες με τη διαθεματική οπτική και να κατανοήσουν τις θεωρητικές και μεθοδολογικές προκλήσεις που θέτει στην κοινωνιολογική ανάλυση. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση: • Να γνωρίζουν την ιστορική διαδρομή της διαθεματικής οπτικής, με αφετηρία τις θέσεις που διατυπώνονται στους κόλπους της μαύρης φεμινιστικής σκέψης. • Να κατανοούν την έννοια της συνάρθρωσης πολλαπλών ταυτοτήτων και διακρίσεων
--

στην παραγωγή της κοινωνικής ανισότητας και τη σημασία της οπτικής αυτής για την κοινωνιολογική ανάλυση.

- Να κατανοούν την έννοια και τις επιστημολογικές-μεθοδολογικές συμβάσεις του όρου “σκοπιά των καταπιεσμένων”.
- Να κατανοούν τη διαθεματικότητα ως θεωρία και μέθοδο ανάλυσης της κοινωνικής διαστρωμάτωσης.
- Να γνωρίζουν τις κριτικές που αναπτύσσονται στο διάλογο για τη διαθεματικότητα και να διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Ομαδική επεξεργασία υλικού του μαθήματος

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι διαθεματικές προσεγγίσεις στην κοινωνιολογική ανάλυση εξετάζουν τις διασταυρώσεις διαφορετικών κοινωνικών κατηγοριοποιήσεων, όπως του φύλου, της φυλής, της τάξης, του έθνους κ.α. κατά τις διεργασίες παραγωγής της κοινωνικής ανισότητας και καταπίεσης. Παρ’ όλο που η μελέτη των κοινωνικών ανισοτήτων, ως σύνθετο πλέγμα σχέσεων αποκλεισμού και προνομίων, συνιστά βασική θεματική της Κοινωνιολογίας, η οπτική της διαθεματικότητας μόνο σχετικά πρόσφατα υιοθετήθηκε ως αποτέλεσμα της διευρυμένης επιρροής της φεμινιστικής θεωρίας και πρακτικής στην κοινωνιολογική έρευνα κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε τρεις ενότητες. Στην πρώτη, θα αναφερθούμε στις απαρχές της διαθεματικής οπτικής στους κόλπους της μαύρης φεμινιστικής σκέψης του β’ κύματος του φεμινισμού κατά τη δεκαετία του ‘80, εστιάζοντας ιδιαίτερα στις τοποθετήσεις της κολλεκτίβας Combahee River αλλά και στο έργο θεωρητικών όπως η Kimberle Crenshaw και η Patricia Hill Collins, το έργο των οποίων αποτελεί σημείο αναφοράς στην εννοιολόγηση της διαθεματικότητας. Στην ενότητα αυτή θα εστιάσουμε στο τρίπτυχο φύλο-φυλή-τάξη, μέσω της θεωρίας του “πλέγματος κυριαρχίας” (matrix of domination), και στο σύνολο των παραδοχών που προϋποθέτει η υιοθέτηση της “σκοπιάς των καταπιεσμένων” (standpoint of the oppressed) στη μελέτη των κοινωνικών ανισοτήτων.

Στη δεύτερη ενότητα θα εστιάσουμε στον τρόπο με τον οποίο η οπτική της διαθεματικότητας χρησιμοποιείται ως θεωρία κοινωνικής διαστρωμάτωσης. Θα αναφερθούμε σε νέα κοινωνικά φαινόμενα και ταυτότητες που παράγονται μέσα στις σύνθετες και ασταθείς διεργασίες της παγκοσμιοποίησης και του ύστερου καπιταλισμού, μιας περιόδου που χαρακτηρίζεται από κινητικότητα, ετερογένεια και επισφάλεια του κοινωνικού. Ειδικότερα, θα μας απασχολήσουν διερευνήσεις νέων κοινωνικών κατηγοριοποιήσεων και ταυτοτήτων που συνδέονται με την

ιδιότητα του πολίτη, τη σεξουαλικότητα, την πολιτισμική διαφορά, την αναπηρία. Παράλληλα, θα αναφερθούμε στις μεθοδολογικές προκλήσεις και στην κριτική που έχει ασκηθεί στις διαθεματικές προσεγγίσεις των σύγχρονων αυτών κοινωνικών φαινομένων. Τέλος, η τρίτη ενότητα είναι αφιερωμένη σε έρευνες και μελέτες από την ελληνική βιβλιογραφία, οι οποίες αξιοποιώντας και την οπτική του φύλου ως παράγοντα διαμόρφωσης λόγων και ταυτοτήτων, προβαίνουν σε μια σύνθετη ανάλυση των κοινωνικών διακρίσεων. Ειδικότερα, θα εστιάσουμε σε έρευνες που πραγματεύονται ζητήματα μετανάστευσης και ένταξης, αποκλεισμού και πολιτειότητας, ρατσισμού και διακρίσεων, όπως και διαχείρισης της εθνικής ταυτότητας ως θεμελιακό όρο του ανήκειν.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Η επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/τους φοιτητές είναι τακτική και πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση μέσω ανακοινώσεων και απαντήσεων στην πλατφόρμα e-class, καθώς και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και δια ζώσης κατά τις προγραμματισμένες ημέρες και ώρες γραφείου. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα διαδικτυακών συναντήσεων κατόπιν συνεννόησης.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Ομαδικές εργασίες και συζητήσεις, συνεργατικές πλατφόρμες μάθησης με χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης, τηλεδιάσκεψη με βίντεο, QA sessions, κ.ά</i>	Η επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των φοιτητριών/τών διασφαλίζεται μέσω ομαδικών εργασιών και συνεργατικών μαθησιακών δραστηριοτήτων. Υποστηρίζεται από τη χρήση της πλατφόρμας e-learn, καθώς και μέσω συζητήσεων στην τάξη και διαδικτυακών συναντήσεων, που ενισχύουν την ανταλλαγή απόψεων και την ενεργό συμμετοχή/επικοινωνία.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	ΝΑΙ
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Απαιτείται βασικός τεχνολογικός εξοπλισμός και εξοικείωση με ψηφιακά εργαλεία (e-class, email, επεξεργασία κειμένου), καθώς και δυνατότητα συμμετοχής σε διαδικτυακές δραστηριότητες (π.χ. τηλεδιασκέψεις)
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Η πολιτική του μαθήματος για τη λογοκλοπή διέπεται από τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και από τον ισχύοντα Κανονισμό Σπουδών του Προγράμματος Σπουδών. Η λογοκλοπή συνιστά σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα και δεν γίνεται αποδεκτή. Ο έλεγχος των εργασιών για τυχόν λογοκλοπή πραγματοποιείται με τη χρήση του συστήματος Turnitin μέσω της πλατφόρμας e-learn.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ <i>(1) Απαγορεύεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης σε κάθε περίπτωση</i> <i>(2) Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης κατόπιν άδειας από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα</i>	Η χρήση ΤΝ επιτρέπεται κατόπιν άδειας από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα και μόνο για συγκεκριμένες δραστηριότητες (π.χ. υποστήριξη κατανόησης, εντοπισμός βιβλιογραφίας, γλωσσική επιμέλεια), με υποχρεωτική δήλωση και τεκμηρίωση της χρήσης, χωρίς να υποκαθιστά την προσωπική εργασία της/του φοιτήτριας/τη.

(3) Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης με ρητή αναφορά στη βιβλιογραφία (4) Ελεύθερη χρήση χωρίς αναφορά	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική Άσκηση (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Διαλέξεις: 20 Σεμινάρια: 40 Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας: 30 Εκπόνηση μελέτης: 35 Συγγραφή εργασίας: 50 Σύνολο: 175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Προφορική παρουσίαση 30% Τελική γραπτή εργασία 70%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Συγγραμματα: Yuval Davis, Nira, <i>Κοινωνικό φύλο και έθνος</i>, μετ. Σ. Τρομάρα, εκδ. University Studio Press, Θεσ/νικη 2013. Levine, Philippa, <i>Φύλο και αυτοκρατορία</i>, εκδ. Πεδίο, Αθήνα 2016. Χαλκιά, Αλεξάνδρα, <i>Έθνος και φύλο σε κρίση</i>, εκδ. Futura, Αθήνα 2021. Butler, Judith, Spivak, Gayatri, <i>Τραγουδώντας τον εθνικό ύμνο</i>, εκδ. Τόπος, Αθήνα 2015. - Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ Acker, Joan, "Inequality Regimes : Gender, Class, and Race in Organizations", <i>Gender & Society</i>, 20, 2006: 441-464. Anthias, Floya και Nira Yuval-Davis (1992), <i>Racialised Boundaries: Race, Nation, Gender, Colour and Class in the Anti-Racist Struggle</i>, εκδ. Routledge, Λονδίνο 1992. Bastia, Tanja, "Intersectionality, migration and development", <i>Progress in Development Studies</i>, 14(3), 2014: 237-248. Brah, Avtar, <i>Cartographies of Diaspora: Contesting Identities</i>, εκδ. Sage, Λονδίνο 1996. Brah, Avtar, "Scent of Memory: Strangers, our own, and others", <i>Feminist Review</i>, 61, 1999: 4-26.
--

Brah, Avtar και Ann Phoenix, "Ain't I A Woman? Revisiting Intersectionality", *Journal of International Women's Studies*, 5(3), 2004: 75-86.

Carastathis, Anna, "The Concept of Intersectionality in Feminist Theory", *Philosophy Compass* 9(5), 2014: 304-314.

Choo, Have Yeon και Myra Marx Ferree, "Practicing Intersectionality in Sociological Research: A Critical Analysis of Inclusions, Interactions and Institutions in the Study of Inequalities", *Sociological Theory*, 28(2), 2010: 129-149.

Christensen, Ann-Dorte, Jensen, Sune Qvortrup. Doing Intersectional Analysis: Methodological Implications for Qualitative Research. *NORA - Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 20(2), 2012: 109-125.

Collins, Patricia Hill, "Learning from the Outsider Within: The Sociological Significance of Black Feminist Thought", *Social Problems*, 33(6), 1986: 14-32.

Collins, Patricia Hill, *Black Feminist Thought*, 2η εκδ, εκδ. Routledge, Νέα Υόρκη 2000 [1990].

Combahee River Collective, "A Black Feminist Statement", στο Gloria T. Hull, Patricia Bell Scott και Barbara Smith (επιμ.), *All the Women Are White, All the Blacks are Men, But Some of Us Are Brave. Black Women's Studies*, εκδ. The Feminist Press at CUNY, Νέα Υόρκη 1982 [1977], σελ. 13-22.

Crenshaw, Kimberle, "Demarginalising the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics", *University of Chicago Critical Legal Forum*, 1989: 139-167.

Crenshaw, Kimberle (2001), "Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence", στο Kimberle Crenshaw, Neil Gotanda, Gary Peller και Kendal Thomas (επιμ.) *Critical Race Theory: The Key Writings That Formed the Movement*, εκδ. The New Press, Νέα Υόρκη 2001, σελ. 357-384.

Davis, Kathy, "Intersectionality as buzzword: A sociology of science perspective on what makes a feminist theory successful", *Feminist Theory*, 9(1), 2008: 67-85.

European Journal of Women's Studies, 13(3), 1996 (Ειδικό Τεύχος "Intersectionality", επιμ. Ann Phoenix και Pamela Pattynama).

Fine, Michelle, "Bearing Witness: Methods for Researching Oppression and Resistance—A Textbook for Critical Research", *Social Justice Research*, 19(1), 2006: 83-108.

Gunaratman, Yasmin, *Researching Race and Ethnicity. Methods, Knowledge and Power*, εκδ. Sage, Λονδίνο 2003.

Hancock, Ange-Marie, "When multiplication doesn't equal quick addition: Explaining Intersectionality as a Research Paradigm", *Perspectives on Politics*, 5(1), 2007: 63-79.

Hancock, Marie, *Intersectionality: An Intellectual History*, εκδ. Oxford University Press, Οξφόρδη 2016.

Lutz, Helma, Herrera Vivar, Maria Teresa, Supik, Linda (επιμ.), *Framing intersectionality. Debates on a multi-Faceted concept in gender studies*. Farnham, Surrey: εκδ. Ashgate, Φάρνχαμ, Σάρρεϋ 2011.

Lykke, Nina, *Feminist Studies: A Guide to Intersectional Theory, Methodology and Writing*, εκδ. Routledge, Λονδίνο και Νέα Υόρκη 2010.

McCall, Leslie, "The Complexity of Intersectionality", Ειδικό Τεύχος "Intersectionality", *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 30(3), 2005: 1771-1800.

Nash, Jennifer, "Re-thinking Intersectionality", *Feminist Review*, 89, 2008: 1-15.

Phoenix, Ann, "Interrogating intersectionality: productive ways of theorising multiple positionings", *Kvinder, Kon & Forskning*, 15(2-3), 2006: 21-30.

Phoenix, Anne και Pamela Pattynama, "Intersectionality", *European Journal of Women's Studies*, 13(3), 2006: 187-192.

Staunaes, Dorte, "Where have all the subjects gone? Bringing together the concepts of intersectionality and subjectification", *Nora*, 11(2), 2003: 101-110.

Stoezler, Marcel, "From interacting systems to a system of divisions. The concept of society and the 'mutual constitution' of intersecting social divisions", *European Journal of Social Theory*, 20(4), 2017: 455-472.

Valentine, Gill, "Theorising and Researching Intersectionality: A Challenge for Feminist Geography", *The Professional Geographer*, 59, 2007: 10-21.

Verloo, Mieke, "Multiple inequalities, intersectionality and the European Union", *European Journal of Women's Studies*, 13(3), 2006: 211-228.

Verloo, Mieke και Emanuela Lombardo, "Institutionalising Intersectionality in the European Union", *International Feminist Journal of Politics*, 92, 2009: 108-128.

Yuval-Davis, Nira, *The Politics of Belonging*, εκδ. Sage, Λονδίνο και Νέα Υόρκη 2012.

Yuval-Davis, Nira, "Intersectionality and Feminist Politics", *European Journal of Women's Studies*, 13(3), 2006: 193-209.

Yuval-Davis, Nira, "Situated Intersectionality and Social Inequality", *Raisons politiques*, 58, 2015: 91-100.

Zarkov, Dubranka, Davis, Kathy, "EJWS retrospective on intersectionality", *European Journal of Women's Studies*, 24(4), 2017: 1-8.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Αβδελά, Έφη (επιμ.), *Φυλετικές θεωρίες στην Ελλάδα*, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2017.

Αθανασίου, Αθηνά, *Ζωή στο όριο. Δοκίμια για το σώμα, το φύλο και τη βιοπολιτική*, εκδ. Εκκρεμές, Αθήνα 2007.

Αθανασίου, Αθηνά, Καραβαντά, Μίνα, Λαλιώτου, Ιωάννα, Παπαηλία, Πηνελόπη, *Αποδομώντας την αυτοκρατορία: Θεωρία και πολιτική της μετααποικιακής κριτικής*, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2016.

Αποστολλέλη, Άννα, Χαλκιά, Αλεξάνδρα, *Σώμα-Φύλο-Σεξουαλικότητα*, εκδ. Πλέθρον, Αθήνα 2012.

Βαΐου, Ντίνα, Στρατηγάκη, Μαρία (επιμ.), *φυλο@ερευνα*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2010.

Ευρωπαϊκό Φόρουμ Αριστερών Φεμινιστριών-Ελληνικό Τμήμα, *Εθνικισμός, ρατσισμός, κοινωνικό φύλο*, εκδ. Παρατηρητής, Θεσ/νικη 2006.

Ζαββού, Αλεξάνδρα, Καμπούρη, Ελένη, Στρατηγάκη, Μαρία, *Φύλο, μετανάστευση, διαπολιτισμικότητα*, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2013.

Καρακιουλάφη, Χριστίνα, Σπυριδάκης, Μάνος (επιμ.), *Κοινωνία, ανεργία & κοινωνική αναπαραγωγή*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2017.

Καραμεσίνη, Μαρία, Rubery, Jill (επιμ.), *Γυναίκες και λιτότητα*, εκδ. Νήσος 2015.

Λαδά, Σάσα (επιμ.), *Μετατοπίσεις: Φύλο, διαφορά και αστικός χώρος*, εκδ. futura, Αθήνα 2009.

Λεοντίνη, Μαίρη (επιμ.), *Φύλο και κοινωνικό κεφάλαιο*, εκδ. Κριτική, Αθήνα 2010.

Μιχαηλίδου, Μάρθα, Χαλκιά, Αλεξάνδρα (επιμ.), *Η παραγωγή του κοινωνικού σώματος*, εκδ. Κατάρτι, Αθήνα 2006.

Παπαταξιάρχης, Ευθύμιος, Τοπάλη, Πηνελόπη, Αθανασιάδου, Αγγελική, *Κόσμοι της οικιακής εργασίας*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2009.

Παπαταξιάρχης, Ευθύμιος (επιμ.), *Πολιτικές της καθημερινότητας: Σύνορο, σώμα και ιδιότητα του πολίτη στην Ελλάδα*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2014.

Μπαλιμπάρ, Ετιέν, Βάλλερσταϊν, Ιμμανουέλ, *Φυλή, Έθνος, Τάξη: Διφορούμενες ταυτότητες*, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2017.

Phoenix, Ann, "Προσδιορισμός της εθνικής προέλευσης και του φύλου στην (ανα)παραγωγή εκπαιδευτικών ανισοτήτων", στο Becky Francis και Christine Skelton (επιμ.), *Διερευνώντας το κοινωνικό φύλο: Σύγχρονες προσεγγίσεις για την εκπαίδευση* (επιστ. επιμ. Βασιλική Δεληγιάννη-Κουϊμτζή), ΚΕΘΙ, Αθήνα 2008, σελ. 185-205. [Διαθέσιμο στο: <https://kethi.gr/2008-12-18-09-49-34/>]

Πολίτης, Φώτης, *Οι "ανδρικές ταυτότητες στο σχολείο": Ετεροσεξουαλικότητα, ομοφοβία και μισογυνισμός*, εκδ. Επίκεντρο, Θεσ/νικη 2006.

Τσιμπιρίδου, Φωτεινή (επιμ.), *Μειονοτικές και μεταναστευτικές εμπειρίες*, εκδ. Κριτική, Αθήνα 2009.

Χαλκιά, Αλεξάνδρα, *Το άδειο λίκνο της δημοκρατίας*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2007.

- *Συναφή επιστημονικά περιοδικά:*

ΕΛΛΗΝΙΚΑ: Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, Σύγχρονα Θέματα

ΔΙΕΘΝΗ: Feminist Review, European Journal of Women's Studies, Gender & Society, Journal of Intersectionality, NORA, Sociology